

کاهش بیکاری و گسترش فعالیت‌های شغلی است. عوامل و متغیرهای متعددی بر بیکاری مؤثرند. تحقیقات و نتایج تجربی نشان می‌دهد که نوسانات در روند تقاضا، عرضه، و قیمت نفت همواره آثار بسیاری را بر اقتصاد کشورهای تولیدکننده و مصرف‌کننده نفت در پی دارد و در برخی موارد، سبب مشکلاتی در سیستم اقتصادی این کشورها می‌شود. این نوسانات در در چند دهه اخیر اقتصاد ایران را تحت تأثیر بسیاری قرار داده است. نرخ سود نیز یکی از مهم‌ترین متغیرهای سیاست‌گذاری در اقتصاد کلان می‌باشد. بحران‌های مالی و بدهکاری عمیق جهانی، همواره اهمیت این متغیر را در اقتصاد کلان نمایان‌تر می‌نماید.

این مطالعه با استفاده از مدل $ARDL$ خطی و $NARDL$ غیرخطی به بررسی اثرات متقارن و نامتقارن قیمت نفت و نرخ سود بر نرخ بیکاری در ایران پرداخته است. به منظور بررسی اثرات نامتقارن، تغییرات مثبت و منفی قیمت نفت و نرخ سود تفکیک شده‌اند تا بررسی شود که آیا تغییرات مثبت و منفی متغیرها تأثیرات مختلفی بر نرخ بیکاری دارند یا خیر. مدل مورد استفاده برگرفته از $ARDL$ خطی پسران و همکاران (۲۰۰۱) و مدل $NARDL$ غیر خطی نامتقارن شین و همکاران (۲۰۱۳) می‌باشد. هر دو مدل خطی و غیرخطی وجود رابطه طولانی مدت بین متغیرهای ورودی (قیمت نفت و نرخ سود) و نرخ بیکاری را تأیید می‌کنند. اگرچه در مدل خطی صرفاً نرخ سود بر نرخ بیکاری اثرگذار است اما مدل غیرخطی نشان می‌دهد که افزایش قیمت نفت نیز در بلندمدت اثر معناداری بر نرخ بیکاری در ایران دارد. این مطالعه با تفکیک اثر افزایش و کاهش نرخ سود و قیمت نفت بر نرخ بیکاری در ایران نشان می‌دهد که افزایش و کاهش نرخ سود بر نرخ بیکاری اثرگذار است در حالیکه در مورد قیمت نفت تنها افزایش آن اثر معناداری بر نرخ بیکاری دارد. لذا سیاست‌گذاران می‌توانند با تغییر نرخ سود با توجه به چگونگی اثرگذاری افزایش و کاهش آن بر نرخ بیکاری، نرخ بیکاری را به میزان بهینه آن کاهش دهند. از آنجا که ایران در سال‌های اخیر با تحریم‌های شدید اقتصادی و کاهش میزان فروش نفت مواجه است، نرخ سود می‌تواند ابزار مناسبی برای کاهش نرخ بیکاری محسوب گردد.